

Det kongelige kulturdepartement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref. 16/3894

Vår ref. 16/71-2/006/DKA

Oslo, 29.08.2016

Innspill om kunstens og kulturens kraft i hverdagsintegrasjonen

Norsk Teknisk Museum anser det som en viktig oppgave for kulturlivet generelt og museumssektoren spesielt å være aktuelle og bruke sin posisjon som samfunnsarena på en måte som inkluderer alle.

Norsk Teknisk Museum støtter fullt ut de betraktninger som kommer frem i Meld.St.30(2015-16) om at tilgang til kulturopplevelser og deltakelse i kulturlivet er viktig for inkludering. Dette gjelder både for å få gjøre nyankomne kjent med ulike kulturer og kulturuttrykk som Norge har å by på, men også for å synliggjøre og tilgjengeliggjøre arenaer hvor nyankomne selv kan delta i kulturformidling for på den måten å skape dialog. Kulturinstitusjoner bør ta på alvor at en mer kulturelt sammensatt befolkning også bør komme til uttrykk gjennom det som formidles og programsettes i norske kulturinstitusjoner, og hvordan museene arbeider for å nå ut til og tiltrekke seg alle publikumsgrupper.

Norsk Teknisk Museum berørte noen av disse problemstillingene generelt under Mangfoldsåret i 2008, der museet både deltok i eksterne sammenhenger og hadde interne prosesser med tanke på en bevisstgjøring i museet. Det kom i den forbindelse frem en del betraktninger om Norsk Teknisk Museums måte å forholde seg til mangfold på, som kan ha overføringsverdi også når det er snakk om integrering.

For det første gjelder for vårt museum, og mange andre, at vår tematikk på mange måter er universell. Til tross for at vi er Norsk Teknisk Museum er våre fagområder teknikk, naturvitenskap og medisin ikke knyttet til noe man kan kalle typisk norsk kultur. Selvsagt kan mange av våre fortellinger, vinklinger og sammenhenger teknikk, vitenskap og medisin inngår i sies så være det, men det vil så godt som uten unntak finnes et globalt perspektiv i våre utstillinger og samlinger. Dette betyr at vi tenker på vårt museum og vår formidling som grunnleggende relevant for alle – uansett hvor i verden de kommer fra. En fin veteranbil fra USA eller Japan har like stor (eller liten...) appell til besøkere fra Norge som fra et annet land, og en gammel dampmaskin er akkurat like fremmed og forunderlig for en norskfødt åttendeklassing som for en innvandrør i en VO-klasse. Matematikk og fysikkens lover som vi formidler i Vitensenteret er universelle.

For det andre tenker vi på den andre siden at de fortellinger i velger til utstillinger, og sammenhenger vi setter våre samlinger inn i, med fordel kan utvides til å synliggjøre nettopp dette universelle potensialet. Vi kan også fokusere mer på emner som adresserer kulturspesifikke eller nasjonale fortellinger som kan tenkes å være mer direkte målrettet mot enkeltgrupper av våre mulige besøkere, for eksempel nordmenn med innvandrerbakgrunn eller nyankomne innvandrere. Dette har vi hatt erfaring med bl.a. gjennom den store vitenskapshistoriske vandretstillingen vi viste i 2013, Sultans of Science, der vi satte vitenskap og innovasjon fra islamske kulturområder på dagsorden i en spennende og interaktiv utstilling som rettet seg mot mange ulike målgrupper. Erfaringen med denne viste at vi klarte å nå ut til et nytt publikum som oppfattet utstillingen som særlig relevant for dem. Ambassader, muslimske organisasjoner og moskeer arrangerte turer til utstillingen og spredte ordet om den, og vårt undervisningstilbud til utstillingen ble svært godt benyttet av særlig Oslo-skolene. Samtidig var det en annen viktig funksjon ved utstillingen å formidle vinklinger på vitenskaps- og teknologihistorie som kanskje ikke har vært så langt fremme i vår tidligere formidling til alle våre besøkende.

For det tredje forsøker vi å se på hvordan vi når ut; hvilke publikumsgrupper vi når med våre helge- og ferieprogram, og hvordan vi kan sørge for at våre læringstilbud møter behov i skoler og institusjoner som mottak og voksenopplæring. Her har vi et etterspørselsstyrt tilbud basert på noe nyutvikling og tilpassing av vårt faste tilbud. På denne måten når vi for eksempel ca. 6-800 VO-elever årlig som får et tilpasset omvisningstilbud i alt fra industrihistorie til medisin og helse, nordlys eller naturvitenskaplig forskning eller gamle biler og fly. Vi har også jevnlig bookinger fra ulike mottak som kan få ulike tilbud som workshops med praktiske opplevelser som overskrider barrierer som språk. Dette er tilbud som hører til vårt faste tilbud, likt til alle, og også med samme pris til alle. På samme måte som med utstillinger som på den ene siden er relevant for alle, og på den annen side kan målrettes og tematiseres for mer spesifikke målgrupper, kan også undervisningstilbud, helgeprogrammer, markedsføring og prissetting på den ene siden sies å være generelt og ment for alle, og på den andre siden være noe vi kan utvikle og tematisere mer spesifikt og målrette tydeligere, kanskje også med en prissetting som gjør terskelen lavere.

Et fjerde emne som ble diskutert under mangfoldsåret, og som også er relevant i integreringsspørsmålet, er sammensetningen av vår egen organisasjon, og vår rolle som arbeidsgiver. Dette er stadig en utfordring som kulturinstitusjonene må være seg bevisst, at vi både tenker på bredde i vår egen kompetanse og den forpliktelsen arbeidslivet generelt bør ha i å bidra til integrering gjennom arbeidserfaring, kollegialt samvær og praktisk kompetanseutvikling. I tillegg til museets ansatte stab har museet også en grad av frivillig arbeid og et sosialt nettverk knyttet til foreningsarbeid gjennom Teknisk Museum venneforening. Vi ser også et potensial i å bruke en slik arena aktivt i et integreringsarbeid.

Selv om erfaringen fra Sultans of Science tilsier at museene bør tilby flere slike produksjoner som kan sies å være spesielt relevant for eller omhandle for eksempel innvandrere fra

Pakistan eller Polen, så er det også en viktig erfaring med vårt generelle tilbud, eller eksempelvis årets store utstilling om dataspill, Game On, at slike tilbud treffer samme publikumsgruppe som Sultans of Science.

Like viktig som vårt tilbud til publikum tenker vi derfor det er å se på tilgangen til å besøke museer. Det at det koster penger å besøke museet kan være en faktor som slår hardere ut blant særlig nyankomne innvandrere enn i befolkningen generelt. Et tiltak i retning av å tilby gratis eller rabatterte kulturopplevelser ville trolig være en viktig faktor for å styrke kulturinstitusjonenes rolle i hverdagsintegreringen.

Det ville også styrke vårt bidrag i hverdagsintegreringen å få mulighet til å utarbeide og gjennomføre læringstilbud fra vår skoleavdeling eller programtilbud som workshops i vår aktivitets- og byggesone Teknoteket Makerspace som var spesielt utviklet med tanke på spesifikke målgrupper, som nyankomne innvandrere. Slike tilbud markedsført spesielt mot bestemte målgrupper ville helt sikkert bli godt benyttet, særlig dersom det var et gratistilbud.

Til sist vil vi igjen trekke frem dette med frivillig arbeid som en mulighet for å skape sosiale arenaer, kontakt og praktisk erfaring som vi også tenker på som mulige bidrag fra kulturlivet i hverdagsintegreringen. Frivillighetens potensial ligger både det å gi meningsfull aktivitet for dem som engasjerer seg, og for de formål frivilligheten arbeider for. Mange museer er helt avhengige av frivillig arbeid, og også Norsk Teknisk Museum nyter godt av venneforeningens innsats. Vi ser imidlertid at vi kunne utnyttet dette potensialet bedre, også som en mulig arena for integrering av nyankomne innvandrere, må det legges ned en betydelig innsats fra museets side i å planlegge, markedsføre, rekruttere og koordinere arbeidet. Tilføring av ressurser målrettet for å igangsette slikt arbeid vil trolig kunne ha en god effekt.

Med vennlig hilsen

Hans Weinberger
Museumsdirektør
Norsk Teknisk Museum

Dag Andreassen
Seniorrådgiver Stab
Norsk Teknisk Museum